

EL FUTUR DEL DELTA DESPRÉS DEL TEMPORAL GLÒRIA

La Campanya pels Sediments durà al jutjat el descontrol de les preses si no hi ha diners per a mobilitzar els fangs

El grup de pressió reclama al Govern espanyol una inversió de 6,49 milions d'euros per a desencallar esta legislatura la gestió dels sediments i amenaça de presentar un contenciós administratiu per l'absència de condicionants ambientals i la falta de control de l'estat dels embassaments

Ampostà Ò.M.J.

Just després del temporal Glòria, en plena efervescència del debat sobre les mesures per a blindar el delta de l'Ebre i en plena certesa que la mobilització dels sediments atrapats durant dècades als pantans és la solució estructural -encara que no es puga executar de forma imminent- al problema de la subsidència i la regressió deltaiques, el grup La Campanya pels Sediments ha fet un pas més en la seua estratègia de pressió i l'ha focalitzat en el nou Govern espanyol format pel PSOE i Unidas Podemos. Constatada la dificultat d'obtenir una directiva europea de sediments -caldrien dècades de debat intern entre els estats membres de la Unió Europea i de desplegament, com va passar amb la directiva marc d'aigua- o d'aconseguir que la Comissió Europea (CE) s'implique amb celeritat a exigir millores en els protocols de gestió i seguretat dels embassaments -la Campanya pels Sediments sempre ha reclamat que s'obren puntualment les comportes de fons per a deixar passar sediments però la CE els va respondre que no és competent sobre la qüestió-, la plataforma dona prioritat a intentar forçar que el Govern espanyol comence a actuar, sense més demora.

PROP DE 6,5 MILIONS EN QUATRE ANYS Per això li reclama -a través d'un document que farà arribar als diferents grups parlamentaris al Congrés- "partides econòmiques plurianuals (2020-23) per a la gestió dels sediments de la conca de l'Ebre, especialment en el tram baix amb vista a la transició ecològica en la gestió de la conca i del seu delta". Ja per al pressupost de l'Estat del 2020, pendent encara de ser negociat entre els dos nous socis de govern, la Campanya pels Sediments reclama partides, que sumen 1.180.000 euros, per a redactar un Pla de gestió integral dels sediments de la conca -tots els grups del Congrés dels Diputats a excepció del PP es van comprometre estèrilment fa tres anys a elaborar-ne un- amb previsió d'una

Imatge d'arxiu de la presa de Riba-roja d'Ebre. ACN

prova pilot de traspàs de sediments a Riba-roja i Flix (400.000 euros) -assumixen- que actuar a Mequinensa és més complicat per la longitud de l'embassament; la redacció d'un projecte de transferència controlada de sediments des de Riba-roja a la desembocadura (250.000 euros); l'anàlisi dels sediments de Riba-roja i de fora de l'actual zona confinada del pantà de Flix (200.000); la posada en funcionament dels desguassos de fons de la presa de Riba-roja (250.000); la revisió de les normes d'explotació de les preses amb especial atenció a la seguretat i la gestió dels sediments (100.000) o la monitorització dels sediments del Segre-Cinca que arriben a l'embassament de Riba-roja (80.000 euros). **"El tema dels sediments s'ha de començar ja, no és una qüestió a mitjà termini"**, va posar l'accent Josep Juan, impulsor i portaveu de la Campanya, en contraposició a la previsió que fan altres agents -com la Taula de Consens- que a la vegada exigixen mesures urgents per a protegir la costa.

A més a més, la proposta concreta la plurianualitat per a donar continuïtat a les diferents iniciatives: 1,7 milions anuals els exercicis 2021, 2022, i 2023, cosa que permetria executar en tres fases una prova pi-

lot de rescat de sediments i estudiar-ne el transport i deposició a la desembocadura i els arrossars. En total, prop de sis milions i mig d'euros per a invertir en la legislatura, poc més de la meitat dels 12 milions que La Campanya pels Sediments recorda que costaria -segons un projecte de la CHE no executat- dragar els fangs de davant de Mequinensa **"per a deixar lliure el camp de regates"**, quan aquí el que està en joc és el futur del Delta, segons s'hi referix Juan.

Si després del que ha passat amb el Glòria, amb la inundació amb aigua marina de fins a 3.000 hectàrees d'arrossars i la desconfiguració de la línia de costa, La Moncloa no hi posa fil a l'agulla, **"donarem per entès que el seu moment no arribarà mai"**, va avisar Juan, i portaran la qüestió a la justícia, a través d'un contenciós administratiu que tinga l'objectiu de forçar l'administració a fixar i millorar els protocols de gestió dels embassaments i a exigir condicions ambientals per a millorar el balanç sedimentari. Tant Juan com l'advocat Ramon Nadal van admetre que hi ha una mena de buit legal al voltant de la gestió dels embassaments a càrrec de les elèctriques. Denuncien que la CHE diu que no té informació sobre l'estat de les pre-

ses i de les comportes de fons com a mecanisme de seguretat [de fet l'organisme de conca és reticent a obrir-les per si després no es poden tancar per l'acumulació de sediment], i assenyalen que els ajuntaments ni tenen cap competència ni atorguen cap llicència al respecte -o esta és la posició transmesa pels consistoris- i que a les elèctriques **"no se'ls obliga a presentar informes sobre l'estat de la presa"**. També critiquen que la normativa que regix el funcionament de les preses **"té més de 60 anys"**.

UNA APROXIMACIÓ JURÍDICA Amb l'amenaça de recórrer als tribunals, el grup va presentar el passat 7 de febrer a Ampostà un estudi jurídic sota el títol *La gestió dels sediments a la Conca de l'Ebre. Aproximacions jurídiques per a la seva protecció*. El Delta de l'Ebre és la major zona humida de Catalunya, amb una superfície de 320 km². Constitueix un dels hàbitats aquàtics més importants del Mediterrani occidental, i això li atorga uns drets de conservació i supervivència. **"Ha quedat clar que les platges que més han patit amb el Glòria són les més debilitades per la falta de sediments"**, planteja Juan.

A l'estudi, fet per Ramon Nadal

mateix, Alejandra Durán i Clara Esteve, s'expliquen les principals característiques ambientals, socials i econòmiques que configuren el delta de l'Ebre, per a endinsar-se posteriorment en la problemàtica de la regressió. L'estudi busca evidenciar que una gestió inadequada dels sediments pot repercutir negativament, no només en el mateix riu Ebre, sinó també en la resta d'ecosistemes que l'envolten. S'ha investigat sobre les diferents normatives (europea, estatal, autonòmica i regional) que regulen esta temàtica, per a veure quines vies de protecció hi ha actualment, i s'ha constatat que la legislació actual no és suficient. També s'han volgut recopilar algunes de les iniciatives i experiències que han sorgit recentment per a protegir els ecosistemes deltaics. Així, per exemple, l'estudi destaca la importància de teixir aliances amb altres xarxes amb presència a Catalunya, els aprenentatges dels estudis fets a la Província d'Orellana, a l'Equador, o la iniciativa regional per tal de gestionar els sediments al Delta del riu Danubi des d'una perspectiva de conca: 14 socis de 9 països dels 10 per on transcorre el riu es van unir al projecte DanubeSediment, per a recollir dades sobre el transport de sediments al Danubi i els seus afluents i actuar en conseqüència.

SILENCI D'ENDESA Sobre les opcions tècniques de mobilitzar els fang a través d'un rentatge dels pantans de Riba-roja i Flix, això implica obrir els controvertits desguassos de fons. La Campanya pels Sediments preveu que l'operació podria durar unes tres setmanes. Este seria el perjudici per a les elèctriques, que de moment continuen sense dir res. Endesa és la titular de les tres centrals hidroelèctriques dels tres pantans esmentats i, consultada explícitament per esta publicació, s'ha limitat a constatar a través de fonts oficials que la regulació del riu correspon a la CHE i que Endesa "executa les ordres que arriben de l'organisme regulador". ■